

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 27 lutego 2013 roku N. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. wniosła w postępowaniu nakazowym o zasądzenie od pozwanego N. P. kwoty 214.005,12 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz wydania wyroku zaocznego z nadaniem wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności w przypadku zaistnienia przesłanek do jego wydania.

W uzasadnieniu pozwu Powódka podała, że na podstawie Umowy współpracy z dnia 3 listopada 2009 roku dokonywała sprzedaży Pozwanemu środków żywienia zwierząt, za które Pozwany płacił po terminach wskazanych na fakturach VAT. Dalej strona powodowa wykazała, że Pozwany do dnia złożenia pozwu nie uiścił należności z tytułu odsetek umownych, w związku z czym dnia 31 stycznia 2013 roku wystosowała do Pozwanego pismo – przedsądowe wezwanie do zapłaty w/w kwoty, w wyniku którego jednak Pozwany nie dokonał żadnej wpłaty. W odpowiedzi na w/w wezwanie, Pozwany dnia 8 lutego 2013 roku wysłał pismo zawierające prośbę o umorzenie odsetek, które zdaniem Powódki miało charakter uznania długu, na które to pismo Prezes zarządu spółki powodowej udzielił odmowy, jednocześnie wyznaczając Pozwanemu ostateczny termin uregulowania należności na dzień 15 lutego 2013 roku [Pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, k.2 – 4].

W dniu 7 marca 2013 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i miejscową oraz przekazał sprawę do Sądu Okręgowego – Sądu Gospodarczego w Łodzi, jako właściwego do jej rozpoznania [Postanowienie w przedmiocie stwierdzenia niewłaściwości Sądu Okręgowego w Kaliszu, k.1183 – 1184].

W dniu 6 czerwca 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł, że Pozwany powinien zapłacić Powódce kwotę 214 005,12 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lutego 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 9 893 zł tytułem kosztów procesu, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty, albo wnieść w tym terminie sprzeciw [Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, k. 1195 – 1197].

W dniu 27 czerwca 2013 r. Pozwany w ustawowym terminie wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu sprzeciwu Pozwany podniósł, że w ramach dopuszczalnych ustnych uzgodnień strony ustaliły, że terminy płatności cen miały być liczone od dnia doręczenia faktur, przeciwnie do twierdzeń Powódki wskazującej na datę ich wystawienia jako graniczną. Strona pozwana stwierdziła również, że Powódka nigdy nie sygnalizowała nieterminowości wpływów wpłat ani nie domagała się zapłaty odsetek za opóźnienie. Pozwany stanął ponadto na stanowisku, iż jego pismo z dnia 8 lutego 2013 roku nie miało charakteru uznania długu, podnosząc, że zawierało jedynie prośbę o umorzenie należności z tytułu odsetek, bez weryfikacji zasadności tego żądania – przez wzgląd na wolę uniknięcia konfliktu z Powódką. Dalej pozwany kwestionował wysokość roszczenia, a także podniósł zarzut naruszenia przez Powódkę art. 5 k.c., na skutek nie sygnalizowania Pozwanemu istnienia opóźnień w płatnościach. Dalej wykazywał również, iż wskazane w pozwie liczby dni opóźnień są nieprawidłowe w świetle art. 115 k.c. (o dniach ustawowo wolnych od pracy) [Sprzeciw od nakazu zapłaty z załącznikami, k.1202 – 1241].

W dniu 19 lipca 2013 roku (data wpływu) Powódka zajęła stanowisko w przedmiocie sprzeciwu Pozwanego. Stanowczo zaprzeczyła, jakoby uzgodniła z nim, iż terminy zapłaty miały być liczone od dnia doręczenia faktury, wskazując jednocześnie, że na każdej z faktur wystawionych przez Powódkę widnieje konkretna data, z którą termin jej płatności upływa. Powódka zwróciła również uwagę na fakt, iż Pozwany przez cały okres współpracy nie kwestionował sposobu wyznaczania terminów płatności przez Powódkę, mimo otrzymania wszystkich faktur zawierających nieprawidłowe, zdaniem Pozwanego, oznaczenie terminu ich płatności. Dalej podkreśliła, że Pozwany regularnie składał na wykazach

środków nierozliczonych, przedstawionych mu przez Powódkę, oświadczenia o uznaniu długu, co zdaniem Powódki było równoznaczne z akceptacją wskazanych w saldach terminów płatności za poszczególne faktury. Ponadto zaprzeczyła twierdzeniom Pozwanego, jakoby strony ustalały ustnie nowe terminy płatności poszczególnych faktur, które zdaniem Pozwanego nie były nanoszone na faktury ze względów organizacyjnych. Powódka odniosła się także do twierdzenia Pozwanego, jakoby pismo z dnia 8 lutego 2013 roku nie miało charakteru uznania długu – strona powodowa stanęła na stanowisku, iż pismo to jest w swej treści jednoznaczne i niewątpliwie potwierdza świadomość Pozwanego co do istnienia zwłoki w dokonywanych przez siebie płatnościach. Powódka ustosunkowała się także do zarzutu naruszenia art. 5 k.c. twierdząc, że w niniejszej sprawie brak jest przesłanek umożliwiających stwierdzenie istnienia okoliczności, na skutek których celowe byłoby nie zasądzenie na rzecz Powódki należnych jej odsetek od Pozwanego. Wskazała jednocześnie, że na mocy art. 481 § 1 k.c. sam fakt opóźnienia powoduje, że wierzycielowi należą się odsetki [Odpowiedź na sprzeciw od nakazu zapłaty z załącznikami, k. 1246 – 1274].

Dnia 5 sierpnia 2013 roku (data wpływu) Pozwany wystosował pismo, w którym odniósł się do treści odpowiedzi strony powodowej na sprzeciw. Stanął w nim ponownie na stanowisku, że w ramach ustnych uzgodnień strony ustaliły, że płatności cen miały następować w terminie, którego bieg rozpoczynała data doręczenia faktury Pozwanemu. Podniósł także, że wystawienie faktury miało charakter jedynie wykonawczy do ustnych umów stron w przedmiocie terminu płatności faktur, na mocy których zdaniem Pozwanego bieg terminu płatności rozpoczynał się z dniem doręczenia faktury. Dalej Pozwany zaprzeczył, by uznania długu dotyczyły odsetek lub terminów zapłaty, wskazanych w dokumentach obejmujących rozliczenie należności. Ponadto, odniósł się także do pisma z dnia 8 lutego 2013 roku stwierdzając, iż sformułowane było ono bez weryfikacji żądania i jego istotą nie było uznanie długu [Pismo pełnomocnika pozwanego, k. 1276 – 1278].

W dalszym toku sprawy strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie Umowy współpracy z dnia 3 listopada 2009 roku, (...) sp. z o.o. z siedzibą w C. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej sprzedawała Pozwanemu N. P. Gospodarstwo Rolne Produkcja (...), B. ul. (...), (...)-(...) Ś., środki żywienia zwierząt, za które pozwany zobowiązany był do uiszczania w terminach płatności zapłaty cen umownych [Umowa współpracy zawarta dnia 3 listopada 2009 roku w C. pomiędzy N. P., Gospodarstwo Rolne Produkcja (...), B., ul. (...), (...)-(...) Ś. a (...) sp. z o.o. z siedzibą w C., reprezentowaną przez Wiceprezesa zarządu A. Ł. oraz Wiceprezesa zarządu G. S., k.56 – 57].

Na mocy Umowy współpracy Pozwany zobowiązany był do zapłaty za zakupiony towar w terminie płatności [§ 2 i 3 Umowy współpracy, k.56]. Jej treść konstituowała również obowiązek Dostawcy wystawiania faktury, stanowiącej dokument rozliczeniowy, w terminie nie przekraczającym 7 dni od wysyłki towaru [§ 5 Umowy współpracy, k.56], jednak strony zgodnie przyznały, iż wystawiane były co do zasady albo w dniu wysyłki, albo w następnym dniu roboczym, przypadającym po dniu wysłania towaru do Odbiorcy. Faktury przekazywane były drogą listowną, pozwany nigdy nie sygnalizował ich nie otrzymania [zeznania członka zarządu strony powodowej G. S. e-protokół (...):07:49 – 00:14:27].

Na mocy postanowień umowy zawartej przez strony niniejszego postępowania, w przypadku zwłoki w zapłacie za towar, Odbiorca (Pozwany) zobowiązany był do zapłaty odsetek umownych w wysokości 24% w skali roku [§ 4 ust. 2 Umowy współpracy].

Umowa współpracy nie określała terminów płatności faktur, toteż ustalenia stron w tej materii dokonywane były w formie ustnej [okoliczności bezsporne, zeznania strony G. S. e-protokół (...):07:49 – 00:14:27, zeznania strony N. P. e-protokół (...):15:33 – 00:21:52]. W wyniku ustnego porozumienia stron, terminy płatności liczone były od dnia wystawienia faktury [zeznania strony N. P. e-protokół (...):15:33 – 00:21:52, zeznania strony G. S. e-protokół (...):07:49 – 00:14:27].

W/w terminy nie były przez Pozwanego kiedykolwiek kwestionowane, ponieważ odpowiadały one ustaleniom stron w tym przedmiocie [zeznania strony N. P. e-protokół (...):15:33 – 00:21:52].

Współpraca stron w zakresie sprzedaży środków żywienia zwierząt trwała od dnia 11 stycznia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku. W okresie tym pozwany zakupił od pozwanego towar, w postaci mieszanek o symbolach DJ i (...), wydawany na podstawie dokumentów WZ, z tytułu czego strona powodowa wystawiła ponad 1000 faktur, ze wskazanym nr WZ i określonym rodzajem towaru. W fakturach tych wskazany był termin płatności, określony w przypadku mieszanki DJ na 21 dni, a w przypadku mieszanki (...) na 60 dni.

Na każdej z faktur widnieje data, z którą termin jej płatności upływał

[kopie faktur VAT k.98 – 1180].

Pozwany dokonywał zapłaty za poszczególne faktury (spośród załączonych do pozwu) w całości lub w części. Terminy zapłaty poszczególnych faktur szczegółowo wskazała strona powodowa w zestawieniu załączonym do wezwania do zapłaty z dnia 31 stycznia 2013 r. [zestawienie k. 61-94, okoliczność niezaprzeczona]

Wpłaty pozwanego dokonywane były z po terminie wynikającym z poszczególnych faktur, z uwzględnieniem dni wolnych od pracy, przy czym uchybienie terminu sięgało od jednego do trzydziestu kilku dni. Odsetki za tak ustalone okresy opóźnienia - liczone dla wszystkich objętych sporem faktur, w wysokości maksymalnej, ale nie wyższej niż umowne 24 % - wyniosły 213 384,73 zł.

[opinia biegłego k. 1293-1298, wyliczenie odsetek k. 1299-1326].

Pozwany składał na wykazach środków nierozliczonych, przedstawianych mu przez Powódkę, oświadczenia o uznaniu długu oraz potwierdzał znajdujące się na nich salda [załączone do Odpowiedzi na sprzeciw uznania długów podpisane przez Pozwanego w dniach 30 czerwca 2010 r., 3 sierpnia 2010 r., 30 września 2010 r., 21 marca 2011 r., 1 czerwca 2011 r., 13 czerwca 2011 r., 30 września 2011 r., 25 października 2011 r., 24 listopada 2011 r., 14 grudnia 2011 r., 9 lutego 2012 r., 12 marca 2012 r., k. 1252-1274, zeznania strony G. S. e-protokół (...):07:49 – 00:14:27].

Na skutek nie uregulowania w terminie należności wynikających z powyższych faktur oraz zerwania dalszej współpracy w zakresie nabywania od Powódki środków żywienia zwierząt, dnia 31 stycznia 2013 roku Powódka sporządziła i wysłała do Pozwanego pismo – Przesądowe wezwanie do zapłaty kwoty stanowiącej równowartość należności z tytułu odsetek umownych od zapłaconych z opóźnieniem należności za zakupione środki żywienia zwierząt, tj 214.005,12 zł. Pismem tym Powódka wezwała Pozwanego do dobrowolnej zapłaty w/w kwoty wykazując, że zadłużenie stanowiły skapitalizowane odsetki umowne liczone od zapłaconych z opóźnieniem należności za zakupione środki żywienia zwierząt. Strona powodowa załączyła jednocześnie do pisma zestawienie, w którym wskazano numery danych faktur VAT, kwotę należności głównej, termin zapłaty, liczbę dni opóźnienia oraz wyliczoną kwotę odsetek. Powódka wezwała nim Pozwanego do zapłaty należności na podany w piśmie rachunek bankowy w nieprzekraczalnym terminie 7 dni, liczonym od dnia doręczenia wezwania adresatowi. Zastrzegła w nim również, że brak zapłaty we wskazanym terminie odczytany zostanie jako ostateczna odmowa zapłaty oraz będzie stanowił podstawę do skierowania sprawy na drogę sądową [pismo – Przesądowe wezwanie do zapłaty wraz z załączonym do niego zestawieniem, k.60 – 95].

Dnia 8 lutego 2013 roku Pozwany wystosował do powódki pismo stanowiące odpowiedź na w/w przedsądowe wezwanie do zapłaty. Zawarł w nim prośbę o umorzenie wskazanych w wezwaniu do zapłaty odsetek. Zasadność owego wniosku argumentował faktem wieloletniej współpracy Pozwanego z Powódką w zakresie sprzedaży paszy oraz woli dalszego jej kontynuowania „od czerwca 2013 roku”. Nieterminowość płatności Pozwany uzasadniał złą kondycją branży drobiarskiej, niskimi cenami jajek, przy jednoczesnych wysokich kosztach związanych ze spełnianiem unijnych norm związanych z dobrostanem stada, jak i także słabymi na tle konkurencji wynikami nieśności kur. W przedmiotowym piśmie Pozwany wskazał, że liczy na dalszą współpracę, a także poprawę parametrów towaru, nabywanego od strony powodowej. W odpowiedzi na w/w pismo, Powódka nie przychyliła się do wniosku w nim zawartego, oznaczając jednocześnie dzień 15 lutego 2013 roku jako nieprzekraczalny termin uregulowania należności,

na skutek uchybienia którego (...) sp. z o.o. miała skierować sprawę na drogę postępowania sądowego. [pismo Pozwanego z dnia 8 lutego 2013 roku z adnotacją prezesa powoda, k. 96]

Dnia 14 lutego 2013 roku Powódka wystosowała do Pozwanego dodatkowe pismo, treść którego stanowiło oświadczenie, iż (...) sp. z o.o. nie wyraża zgody na umorzenie odsetek oraz ponownie wzywa do niezwłocznego uregulowania całości należności pod rygorem nadania sprawie biegu sądowego. Pismo zostało podpisane przez J. K., Prezesa zarządu, oraz G. S., członka zarządu spółki powodowej [pismo Powódki z dnia 14 lutego 2013 roku, k. 97].

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie co do należności głównej objętej pozwem. W pozostałym zakresie podlega oddaleniu.

Strona powodowa oparła swoje roszczenie na fakcie zawarcia z Pozwanym umowy współpracy, na mocy której zobowiązany był on do zapłaty odsetek umownych w przypadku zwłoki w zapłacie należności za towar będący przedmiotem sprzedaży. Tym samym roszczenie zostało oparte na przepisach o wykonaniu umowy i skutkach niewykonania zobowiązań umownych.

Sąd przychylił się do roszczenia Powódki. Jego podstawą prawną jest w ocenie Sądu § 4 Umowy współpracy z dnia 3 listopada 2009 roku w związku z art. 476 k.c. oraz art. 359 § 2² k.c.

Szerszego komentarza wymaga w tym miejscu zastosowanie w sprawie przepisu art. 476 k.c. Stanowi on, iż dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeśli nie jest on oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Co prawda strona pozwana jako podstawę prawną swojego roszczenia wskazała art. 481 k.c. (opóźnienie zwykłe), jednak mając na uwadze treść umowy stron oraz zasadę, iż Sąd nie jest związany wskazaniem stron w tym zakresie, Sąd uznał zasadność przedmiotowego roszczenia na wskazanej wyżej podstawie prawnej (art. 476 k.c.).

Strony w Umowie współpracy zawarły zapis o odsetkach umownych w przypadku zwłoki, czyli tzw. opóźnienia kwalifikowanego, zatem przytoczony przez stronę powodową przepis nie ma w niniejszej sprawie zastosowania.

Przytoczony powyżej art. 476 k.c., uzasadniający zdaniem Sądu roszczenie strony powodowej, zawiera domniemanie, iż dłużnik pozostaje w zwłoce, jeśli nie dotrzymuje terminu świadczenia. Znajduje tu zastosowanie ta sama podstawa odwrócenie reguły ciężaru dowodu, jak w przypadku zasad odpowiedzialności kontraktowej uregulowanej w art. 471 k.c. To na dłużniku ciąży powinność wykazania okoliczności wskazujących, że nie popadł w zwłokę (że opóźnienie jest następstwem okoliczności za które nie ponosi odpowiedzialności).

W niniejszej sprawie, w świetle analizy załączonych dokumentów oraz zeznań stron na rozprawie, Sąd stwierdził, iż dłużnik (Pozwany) nie wykazał skutecznie, jakoby opóźnienie w spłacie świadczenia było następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności. Ogół materiału dowodowego zebranego w toku postępowania nie pozwala na przyjęcie takiej tezy. W szczególności nie uzasadniają takiego twierdzenia zeznania samego pozwanego, z których nie wynikają żadne okoliczności niezależnego od niego, które mogłyby usprawiedliwiać fakt dokonywania zapłaty za zakupiony od powoda towar po terminie płatności.

Z drugiej zaś strony, za przyjęciem tezy, iż pozwany odpowiada za okoliczności, których następstwem było dokonanie zapłaty po terminie przemawia domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.) jakie można oprzeć na całokształcie okoliczności niniejszej sprawy.

W swoich zeznaniach (por w/w dowody) pozwany sam potwierdził sposób ustalenia terminów zapłaty i zgodność tych terminów wskazanych w fakturach, których doręczenia nie kwestionował z ustnymi ustaleniami stron. W świetle tych jednoznacznych w swojej treści zeznań nie mogą ostać się twierdzenia strony pozwanej, przytaczane w sprzeciwie i

kolejnym piśmie procesowym, jakoby stron ustaliły, iż termin płatności faktur miał rozpoczynać swój bieg od daty doręczenia poszczególnych faktur. Tym samym też okoliczność, w jakiej dacie poszczególne faktury zostały doręczone pozwanemu, nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i nie była przedmiotem ustaleń Sądu.

Strona pozwana przez cały okres współpracy z Powódką nie kwestionowała sposobu wyznaczenia terminów płatności należności za sprzedaż środków żywienia zwierząt, które to są przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu. W sposób bezsporny wykazano, iż Pozwany nie zgłaszał żadnych uwag w tym zakresie, pomimo częstych spotkań z przedstawicielami spółki powodowej, podczas których omawiane były kwestie zadłużenia Pozwanego względem Powódki. Ponadto, składając zeznania przed Sądem, Pozwany przyznał, że brak sprzeciwu w tej materii wynikał z faktu, iż terminy płatności wskazane na fakturach VAT były zgodne z ustaleniami stron w tym przedmiocie. Co więcej, przyznał także wprost, iż strony ustnie umówiły się, że terminy te będą liczone od dnia wystawienia faktury (jak podnosiła strona powodowa w postępowaniu), czym zaprzeczył swoim wcześniejszym twierdzeniom zawartym w pismach procesowych, jakoby z ustnych ustaleń stron wynikała zasada liczenia terminu zapłaty od dnia doręczenia faktury.

Obie strony są przedsiębiorcami i należy od nich oczekiwać zwiększonego stopnia należytej staranności przy (art. 355 § 2 k.c.). Skoro zaś przedsiębiorca - będący świadomy treści zawartej na piśmie i jednoznacznej umowy w zakresie skutków zapłaty po terminie, a także znając i nie kwestionując w toku współpracy terminów wymagalności roszczeń drugiej strony umowy oraz sposób ich ustalania - nie spełnia ciężących na nim świadczeń w terminie, a wreszcie nie przedstawia żadnych, niezależnych od niego, okoliczności usprawiedliwiających niedochowanie tych terminów, to uzasadnione jest przyjęcie za ustalony fakt, że opóźnienie to ma charakter kwalifikowany (stanowi zwłokę).

Ustosunkowując się do twierdzeń stron w przedmiocie treści i charakteru pisma, jakie Pozwany wystosował do Powódki dnia 8 lutego 2013 roku Sąd stwierdził, że miało ono charakter uznania niewłaściwego. Art. 123 §1 pkt 2 k.c. stanowi, iż bieg terminu przedawnienia zostaje przerwany również wskutek uznania roszczenia przez osobę, przeciwko której ono przysługuje. Sąd podziela rozumienie uznania niewłaściwego, jakie przedstawił Sąd Najwyższy (m.in. por. wyrok SN z dnia 12 marca 2004 roku, sygn. akt V CK 346/03), nadające taki charakter prawnemu każdemu przyznaniu wobec wierzyciela istnienia długu, niezależnie od formy jaką przybierze oświadczenie dłużnika. Należy mieć na uwadze, że oświadczenie woli dłużnika, dokonywane w sposób wyraźny lub przez czynność czysto faktyczną, nie musi wykazywać ani podstawy prawnej uznania długu, ani nawet wysokości uznawanego roszczenia. W praktyce dla skuteczności nie jest wymagane, by czynności towarzyszył zamiar lub choćby świadomość wywołania skutków prawnych, bowiem istotne jest jedynie wywołanie u wierzyciela przekonania, że dłużnik jest świadomy istniejącego długu. Przyjęto także, iż nawet prowadzenie negocjacji dłużnika z wierzycielem może stanowić uznanie niewłaściwe, również w przypadku braku jednoczesnego zamiaru złożenia oświadczenia o uznaniu długu.

Okolicznością bezsporną – w świetle powyższych ustaleń – jest fakt dokonywania płatności należności za dostarczany towar niezgodnie z terminami wskazanymi na fakturach VAT, wskutek czego Pozwany popadał w zwłokę w zapłacie za towar, wypełniając znamiona opisane w § 4 Umowy współpracy z dnia 3 listopada 2009 roku.

Mając na względzie powyższe okoliczności, Sąd stwierdził, iż roszczenie strony powodowej jest zasadne na mocy art. 359 k.c. w zw. z art. 476 k.c. oraz w zw. z § 4 Umowy współpracy z dnia 3 listopada 2009 roku, na skutek nie spełnienia świadczenia w terminie lub niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela, przy jednoczesnym braku wykazania przez Pozwanego spełnienia przesłanki negatywnej (wykazania, że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności).

Sąd uznał, iż w sprawie nie znajduje zastosowania norma art. 5 k.c., wbrew zarzutom strony pozwanej, uznając, iż dochodzenia spornych odsetek nie stanowi nadużycie prawa, które nie może korzystać z ochrony. Stanowisko Pozwanego, iż żądanie odsetek w stanie faktycznym tej sprawy było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, uzasadniające oddalenie powództwa na podstawie art. 5 k.c., nie zasługuje na uwzględnienie z następujących powodów.

Przede wszystkim przytoczony powyżej przepis stanowi jedynie uzupełnienie porządku prawnego wynikającego z norm prawnych, którego celem jest derogowanie lub modyfikowanie przepisów obowiązującego prawa – w stosunkach dotyczących podmiotów gospodarczych (przedsiębiorców) może mieć zastosowanie tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach (por np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 listopada 1996, sygn. akt I ACr 613/96, Lex). Pomimo uchylecia tych przepisów procedury stwierdzić należy, iż ten pogląd zachowuje swą aktualność z powodu, że nie uległy zmianie przepisy prawa materialnego nakazujące inne traktowanie podmiotów profesjonalnych (por. np. 355 § 2 k.c.).

Ponadto, jak przyjmuje się w orzecznictwie, roszczenie o odsetki w wysokości określonej ustawą co do zasady nie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (por. wyrok SN z dnia 7 maja 1997, sygn. akt I CKN 106/97, Lex). Zgodzić się bowiem należy z poglądem, według którego Sąd Najwyższy rozumie tę zasadę tak, że w konkretnym wypadku muszą zachodzić szczególnie uzasadnione wyjątkowe okoliczności, których zaistnienie mogłoby uzasadniać potraktowanie roszczenia odsetkowego jako nadużycia prawa podmiotowego. W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu, taki stan rzeczy nie miał miejsca. W szczególności okolicznością taką nie jest fakt, iż strona powodowa wytoczyła powództwo o zapłatę odsetek dopiero po zakończeniu współpracy stron. W świetle wskazanych wyżej okoliczności, pozwany co najmniej mógł i powinien wiedzieć, że dokonuje zapłaty poszczególnych należności po ich terminie i znał treść umowy łączącej go z powodem, w zakresie ustalenia odsetek za zwłokę. Możliwość żądania zapłaty tych odsetek, jako roszczenia akcesoryjnego, stanowi niewątpliwie prawo powoda i od jego woli zależy czy z tego prawa skorzysta. To, że z tego uprawnienia powodowa spółka nie skorzystała, mając na uwadze np. zapewnienie dalszej współpracy z pozwanym (mającej wszakże nie małą skalę jeśli chodzi o wysokość obrotu) jest zupełnie zrozumiałe, a w ocenie Sądu trudno wskazać taką konkretną zasadę współzycia społecznego, którą naruszyłoby skorzystanie z tego uprawnienia w chwili obecnej.

Co do kwestii wysokości roszczenia Sąd oparł się na następujących argumentach.

Powódka wystąpiła z roszczeniem o zapłatę kwoty 214 005,22 zł tytułem odsetek za zwłokę w zapłacie należności wynikających z umów sprzedaży, zawartych między stronami niniejszego postępowania, których kopie faktur VAT zostały załączone do pozwu o zapłatę w postępowaniu nakazowym.

Celem ustalenia wysokości należnych powódce odsetek konieczne jest ustalenie terminu wymagalności roszczenia i spełnienia świadczenia z niego wynikającego (w konsekwencji okresu opóźnienia/zwłoki) oraz wysokości odsetek.

Co do tej ostatniej to strony umówiły się o umownych w wysokości 24% w skali roku. Zgodnie z przepisem art. 359. § 1. k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne) (§ 2¹). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne (§ 2²). Mając na uwadze powyższe przepisy uznać należy, że stronie powodowej przysługiwało prawo do naliczania odsetek umownych, jednakże w wysokości nie przekraczającej 24 % i każdorazowo nie wyższych niż stopa odsetek maksymalnych.

O ile chodzi o daty spełnienia poszczególnych świadczeń to okoliczności tych strona pozwana nie kwestionowała wobec czego twierdzenia powoda w tym zakresie uznać należy za okoliczności przyznane i nie wymagające dowodu (art. 230 k.p.c.)

W zakresie zaś terminów wymagalności to zasadę ich określanie Sąd wskazał powyżej szczegółowo uzasadniając przyczyny przyjęcia, iż upływały one w terminach wynikających z daty wystawienia faktury i terminu jej zapłaty (ilości dni) na każdej z nich wskazanych.

Na skutek powołania się przez stronę pozwaną na treść art. 115 k.c., który statuuje zasadę, iż w przypadku, gdy termin do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy, termin upływa

dnia następnego, stwierdzić należało, iż faktycznie wyliczenie wysokości dochodzonej pozewm należności nie uwzględniało zasady wynikającej z tego przepisu, co skutkowało koniecznością ponownego ich wyliczenia. Mając na uwadze wielkość obrotu między stronami, ilość faktur wystawionych przez powódkę i wielość dat poszczególnych wpłat, jak również zmieniającą się w czasie wysokość odsetek maksymalnych, Sąd uznał, iż wyliczenie wysokości roszczenia powódki wymaga wiedzy specjalnej z zakresu rachunkowości i wydał postanowienie w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, któremu zlecił wyliczenie sumy odsetek umownych za opóźnienie w płatnościach faktur objętych pozewm, na podstawie następujących danych: danych co do wysokości kwot wynikających z poszczególnych faktur, stawek odsetek oraz terminów wymagalności poszczególnych kwot z uwzględnieniem przesunięcia tego terminu na dzień następny, o ile termin ten przypada na dzień ustawowo wolny od pracy.

W oparciu o wyliczenia sporządzone przez biegłego [k.1293 – 1326], którego żadna ze stron nie kwestionowała (żadna ze stron nie wypowiedziała się co do tej opinii pomimo udzielenia przez Sąd terminu), Sąd uznał, że wysokość należnych powodowi odsetek odpowiada kwocie wyliczonej przez biegłego i zasądził tę kwotę jak w punkcie 1 wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo, uznając, że nie znajduje ono uzasadnienia z uwagi na krótsze okresy zwłoki pozwanego w zapłacie należności z tytułu zakupów towarów od powoda.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie 2 k.p.c.

Sąd potraktował stronę powodową jako przegrywającą postępowanie w zakresie oddalonej części powództwa (kwota 620,39 zł). Powołanie powyższego przepisu jest uzasadnione faktem, iż strona powodowa uległa jedynie co do około 0,002 % (słownie: dwóch tysięcznych procenta) wysokości żądania, wobec czego zgodnie z przytoczonym przepisem Sąd nakłada na Pozwanego obowiązek zwrotu wszystkich kosztów procesowych.

Na mocy wskazanych powyżej przepisów, Pozwany jako strona przegrywająca postępowanie w zakresie wskazanym przez art. 100 zdanie 2 k.p.c. w związku z art. 98 k.p.c., obowiązany jest zwrócić na żądanie strony powodowej koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw, tj. 17 918 zł.

Postanowienie Sądu o pobraniu od Pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwoty 3 007,28 zł z tytułu nie uiszczonych kosztów sądowych, znajduje swoje umocowanie w treści art. 113 ust. 1 Ustawy o kosztach sądowych.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, na podstawie powołanych wyżej przepisów, Sąd orzekł jak w wyroku.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanego 2014-05-26